

Copyright ©2022 ovog izdanja Kontrast izdavaštvo
Copyright © Goran Miljković

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Uredništvo:
Anja Marković
Jelena Nidžović

Lektura i korektura:
Kontrast izdavaštvo

Dizajn korica:
Dragana Nikolić

Prelom:
Anica Lapčević

Štampa:
F.U.K. d.o.o.

Tiraž:
500

Izdavač:
Kontrast, Beograd
Klaonička 2, Žemun
e-mail: jakkontrast@gmail.com
kontrastizdavastvo.com
facebook.com/KontrastIzdavastvo

BRANKO MILJKOVIĆ

IZABRANE PESME

KONTRAST
Beograd, 2022.

Uzalud je budim

(1957)

ZA ONE KOJE VOLIMO

UZALUD JE BUDIM

Budim je zbog sunca koje objašnjava sebe biljkama
zbog neba razapetog između prstiju
budim je zbog reči koje peku grlo
volim je ušima
treba ići do kraja sveta i naći rosu na travi
budim je zbog dalekih stvari koje liče na ove ovde
zbog ljudi koji bez čela i imena prolaze ulicom
zbog anonimnih reči trgova budim je
zbog manufakturnih pejzaža javnih parkova
budim je zbog ove naše planete koja će možda biti mina u
raskrvavljenom nebu
zbog osmeha u kamenu drugova zaspalih između dve bitke
kada nebo nije bilo više veliki kavez za ptice nego aerodrom
moja ljubav puna drugih je deo zore
budim je zbog zore zbog ljubavi zbog sebe zbog drugih
budim je mada je to uzaludnije negoli dozivati pticu
zauvek sletelu
sigurno je rekla: neka me traži i vidi da me nema
ta žena sa rukama deteta koju volim
to dete zaspalo ne obrisavši suze koje budim
uzalud uzalud uzalud
uzalud je budim
jer će se probuditi drukčija i nova
uzalud je budim
jer njena usta neće moći da joj kažu
uzalud je budim
ti znaš voda protiče ali ne kaže ništa
uzalud je budim
treba obećati izgubljenom imenu nečije lice u pesku

PRVO PEVANJE

Obreh se u nekoj mračnoj šumi

Dante

To je bila šuma koja je pojela nebo
šuma iz koje kad izađoh videh
da nisam izašao da su me zveri pojele
i znah da će biti gorko da pričam
o tome šta sam video i nisam
video kad uđoh u njen mrak i ne izađoh
iz te šume što je zelenim čeljustima
pojela svoje staze i izgubila se u sebi
postoji jedna topla obala breg zelenila i jedna beatriča
ali su tri čeljusti tri makaze tri noža
da voleo bih povratak
išao sam ispred sebe po isplakanom
putu i pesak je ujedaao za stopala
ko staklo i videh pse koji su grizli zemlju
videh grešnike kako ih vitla zli vetar
nebo što laje i kišu prokletstva tešku i večitu
videh slepe vode stiksa i blato mržnje
videh grad u plamenu i žene čije su ruke zmije
videh zid plača bez zvezda
i čuh reči bola u vrtlogu
onih koji su postali drvo ili kamen
i ne mogu se smrti nadati
onih jadnih koji se nikada nisu rodili
videh videh videh i čuh i zaplakah
svirala od zemlje od šume
od krvi
dozivala drugu obalu

na kobnom žalu stajo narod i plako
o jao jao vama duše uklete
s balsamovanim rukama i usnama od krvi
videh videh videh čuh i padoh mrtav
o Aheronte Aheronte
sve strane sveta stiču se na tvojim obalama.

SEDAM MRTVIH PESNIKA

BRANKO

Noć ispod zemlje razveselim
Izraste vetar u nežnu biljku
iz tog podzemlja gde svetiljku
i pticu nikad da doselim

Nepronađene proplanke krvi
i peščano podne sam odbolovo
al topli hleb tvog imena još mrvim
ptico među predelima, Stražilovo

zemljo preko moga zaspalog uma
dok list po list umire šuma
Dete sakriveno u jednom poljupcu pati

sutra rođeno. O nek se vetar s biljkama izmotava
Neka se kamenje pred nevidljivim raskršćem uspava
Samo da l će na skeletu osmeh moj prepoznati?

GROB NA LOVČENU

*Ali ne, to još uvek nije vreme.
To je jedno mesto
koje prepoznajem u prostoru.*

Mrtve su gore odakle ta reč dođe.
Sfingo s pticom lažljivom umesto lica koje svlada
tajna iza slepe maske. Rođenje je jedina nada.
Vidim smeke mostove preko kojih nema ko da prođe.

Spavaj ti i tvoja sudbina pretvorena u brdo, kruta
gde provejava smrt i ljubav ne spasava.
Dan i noć si pomirio u svojoj smrti što nas obasjava.
Taj san je u noći produžetak dana i puta.

Šta si ptica ili glas koji luta
pod divljim nebom gde te pesma ostavila samog
na vrhu Lovćena s čelom punim sunca, tamo
gde ne postoji vreme, gde jedna svetlost žuta
negde u visini čuva otisak tvoga lica.
Čoveče tajno feniks je jedina istinska ptica.

LAZA KOSTIĆ

*Oprosti, majko sveta, oprosti,
što naših gora požalih bor.*

Da li ćemo je naći u povratku noći
u povratku cveta u povratku sna i gora
na zbunjenom horizontu u gorkom kristalu nemoći
od naše žeđi i mrtvog anđela gde se skamenila mora

Lice svih doba u očekivanju vatre da l' će moći
da sačuva uspomenu na nju od zaborava i prostora
Neka Veliko Sazvežđe u smrti tvojoj zanoći
O pusti žali i žalosna mora

Koji su predeli u tvome srcu sada?
Mrtva je a negde još traje dan, o laste
Svi mrtvi su zajedno bio si pun mračnih nada

U pustinji si što u praznoj svetlosti raste
dok u dvostrukoj tišini slepe je oči slute
Santa Maria della Salute

DIS

O moje sunčano poreklo ta potonula krv
Neka se zaboravi prijateljstvo drveća i ptica
Neka se zemlja razvenča sa suncem Žica
od vode prodenuta kroz uši bolja je nego crv
Otišao Izašao na vrata kojih nema
U svim vodama zeleni psi me traže
Ovde niko ne dolazi odavde niko ne odlazi, tople laži
poljubaca zakopa u pesak ova pustinja gde se prema
krvožedna tišina koju svojom ljubavlju hraniti treba
u ovom izobličenom prostoru čija smo polomljena rebra
iz čijeg kamena čudovišne ptice vire
Ruko ispružena prema drugoj obali kloni
Ako smo pali bili smo padu skloni
Ovde je noć što se životu opire

TIN

S druge strane groba živa zvezda kuca
I zapaljeni vetar na početku dana sniva
Noć u mome glasu više ne doziva
prostore izgubljene koje poseduju sunca

Krv moja zaspala pod kamenom ne bunca
zbog pakla iz zemlje iskopanog ko živa
Ovde kamenje peva i ptica se skameni siva
Ovde su svi prvi put mrtvi iza poslednjeg sunca

O zašto smo tako sami i slabi i krti
Dok se zemlja okreće oko svoje smrti
negde ispod zemlje zri tišina zla

Najzad sam dovoljno mrtav ništa me ne boli
Drvo se naginje nad zaboravom nema šta da se voli
Neka niče cveće iz prokletog tla

MOMČILO NASTASIJEVIĆ

Umesto zvezde slavuj iz nekog zida
što se od nje razlikuje tek oblikom i maštom.
Predeo kome sam se privoleo, plaštom
čuva svoju providnost za one koji vide.

Neka muzika čudna nečujna iznad gorja
razmešta predmete u prostoru i staje
kad zapljusne tajna mramorja sred morja:
dozivano nedozvano šta je?

O nežna maglo koja me izdvajaš,
evo vraćam se čist na svoje prvobitno mesto.
Tišino u svetoj senci što snove moje vajaš
hoćeš li primiti to telo ukleto,
koje nastanjujem poslednji i prvi
zatočenik odbegle tajne i svoje krvi.